

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 13 päivänä elokuuta 2013

584/2013

Laki

eläinsuojelulain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinsuojelulain (247/1996) 1 §:n 3 momentti, 32—34, 34 a ja 35—37 §, 39 §:n 1—3 momentti, 41 ja 42 §, 48 §:n 1 momentti, 50 §:n 1 ja 2 momentti, 54 §, 61 §:n 1 momentti sekä 63 ja 64 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentti laissa 220/2003, 34 ja 34 a § laissa 300/2006, 35 §, 39 §:n 1—3 momentti, 41 § sekä 48 §:n 1 momentti laissa 1477/2009, 37 § osaksi laissa 1194/1996, 42 § laeissa 1477/2009 ja 321/2011, 50 §:n 2 momentti laissa 1194/1996 ja 54 § laeissa 1430/2006, 15/2011 ja 321/2011, sekä
lisätään 32 §:n edelle uusi luvun otsikko sekä lakiin uusi 33 a—33 f § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla pannaan myös täytäntöön luonnonvaraisten eläinten pitämisestä eläintarhassa annettu neuvoston direktiivi 1999/22/EY. Lisäksi tässä laissa säädetään eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2009, jäljempänä *lopetusasetus*, valvonnasta ja muusta asetuksessa edellytetystä täytäntöönpanosta.

2 a luku

Eläinten lopetus

32 §

Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Eläin on lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti sen lopetukseen soveltuvalla menetelmällä ja tekniikalla.

Eläimen saa lopettaa vain se, jolla on riittävät tiedot kyseisen eläinlajin lopetustekniikasta ja lopetustekniikasta sekä riittävä taito toimenpiteen suorittamiseksi.

Eläimen lopettavan henkilön on varmistettava, että eläin on kuollut ennen kuin sen hävittämiseen tai muihin toimenpiteisiin ryhdytään.

Tarkemmat säännökset eläinten lopetuksessa käytettävistä lopetusmenetelmistä ja lopetustekniikoista annetaan valtioneuvoston asetuksella. Tarkempia säännöksiä eläimen lopettavan henkilön pätevyydestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

33 §

Eläinten teurastus

Eläin on asianmukaisesti tainnutettava tai lopetettava siihen soveltuvalla menetelmällä ennen verenlaskun aloittamista, jollei 33 b §:stä muuta johdu. Siipikarjaan kuuluva

HE 35/2013
MmVM 5/2013
EV 80/2013

Neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009 (32009R1099); EUVL N:o L 303, 18.11.2009, s. 1

eläin sileälästäisiä lintuja lukuun ottamatta saadaan kuitenkin teurastaa katkaisemalla kaula nopeasti terävällä aseella, jos eläimen omistaja teurastaa eläimen teurastamon ulkopuolella omaan kulutukseensa yksityistaloudessa. Eläimelle ei saa suorittaa muita teurastukseen liittyviä toimenpiteitä ennen kuin se on kuollut. Teurastuksella tarkoitetaan ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinten lopetusta lukuun ottamatta luonnonvaraisia eläimiä.

Tarkempia säännöksiä eläinten teurastuksesta teurastamon ulkopuolella voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

33 a §

Lopetusasetuksen soveltaminen eläinten lopetukseen ja teurastukseen

Lopetusasetuksen soveltamisesta elintarvikkeiden, villan, nahan, turkisten tai muiden tuotteiden tuotantoa varten kasvatettujen tai pidettyjen eläinten lopetukseen, teurastukseen ja joukkolopetukseen sekä näihin liittyviin toimiin säädetään lopetusasetuksen 1 artiklassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa lopetusasetusta täydentäviä kansallisia säännöksiä, jotka koskevat:

- 1) kalojen lopetusta ja teurastusta;
- 2) porojen ja tarhatun riistan teurastusta.

33 b §

Uskonnollisista syistä noudatettava erityinen teurastustapa

Poiketen siitä, mitä lopetusasetuksen 4 artiklan 4 kohdassa säädetään, vain sellainen uskonnollisista syistä noudatettava erityinen teurastustapa, jossa verenlasku aloitetaan samanaikaisesti eläimen tainnuttamisen kanssa, on sallittua. Siipikarjaan kuuluva eläin sileälästäisiä lintuja lukuun ottamatta saadaan kuitenkin teurastaa katkaisemalla kaula nopeasti terävällä aseella. Tässä pykälässä tarkoitettu teurastus on sallittua vain teurastamossa tarkastuseläinlääkärin läsnäollessa.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettua teurastustavasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

33 c §

Eläinten lopetukseen liittyvästä toiminnasta ilmoittaminen

Toiminnanharjoittajan, joka harjoittaa eläinten lopetustoimintaa, tai eläinten omistajan tai haltijan, joka lopettaa suuria määriä eläimiä kerralla säännöllisesti, on hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista taikka toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa pääasiallisesti harjoitetaan. Ilmoitusvelvollisuus ei koske ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinten lopetusta.

Lopetusasetuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ilmoitus turkiseläinten lopetuksesta on tehtävä sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa pääasiallisesti harjoitetaan.

Tarkempia säännöksiä aluehallintovirastolle tehtävistä ilmoituksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

33 d §

Eläinten joukkolopetus

Lopetusasetuksen 18 artiklassa säädetään asetuksen soveltamisalaan kuuluvien eläinten joukkolopetusta koskevista erityisvaatimuksista.

Aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri, tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri ovat lopetusasetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimintasuunnitelman laativia viranomaisia ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimintasuunnitelman toteutumista ja eläinten hyvinvointia varmistavia viranomaisia.

Elintarviketurvallisuusvirasto ja aluehallintovirasto ovat lopetusasetuksen 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia, jotka voivat myöntää poikkeuksia lopetusasetuksen säännöksistä.

Elintarviketurvallisuusvirasto on lopetusasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu viranomainen, joka toimittaa komissiolle kertomuksen edeltävän vuoden joukkolopetus-toimenpiteistä ja asettaa sen internetin kautta julkisesti saataville.

Tarkempia säännöksiä eri viranomaisten

tehtävistä joukkolopetuksessa sekä eläinten joukkolopetuksessa noudatettavista menettelyistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

33 e §

Eläimen lopetus hätätapauksessa

Hätätapauksessa, eläimen kärsimyksen pitkittymisen estämiseksi ja jos 32 §:ssä tarkoitettuja lopetusmenetelmiä ei ole mahdollista käyttää tai jos eläintä ei saada kiinni, se voidaan lopettaa myös muulla tavalla, kuitenkin niin, ettei eläimelle aiheuteta tarpeetonta kärsimystä.

33 f §

Lopetusasetuksessa edellytetyn koulutuksen järjestäjä

Koulutusta, joka sisältää lopetusasetuksessa edellytetyn kelpoisuuden, voi antaa koulutuksen järjestäjä:

- 1) joka on tehnyt Opetushallituksen nimitämän tutkintotoimikunnan kanssa järjestämissopimuksen sellaiseen tutkintoon, joka sisältää lopetusasetuksessa edellytetyn kelpoisuustodistuksen mukaisen osaamisen; tai
- 2) jolle opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt luvan järjestää ammatillista peruskoulutusta tai ammatillista lisäkoulutusta sellaiseen tutkintoon, joka sisältää lopetusasetuksessa edellytetyn kelpoisuustodistuksen mukaisen osaamisen.

34 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lopetusasetuksen täytäntöönpanoa ja noudattamista.

34 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän

lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lopetusasetuksen täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Elintarviketurvallisuusvirasto on lopetusasetuksen 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu viranomainen, jonka on arvioitava hyvän toimintatavan oppaat, ja 4 kohdassa tarkoitettu viranomainen, joka voi kehittää ja julkaista hyvän toimintatavan oppaita, sekä 22 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu viranomainen, joka voi vaatia muutoksia liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen käytettävien välineiden käyttöohjeisiin.

35 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lopetusasetuksen täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan.

Aluehallintovirasto on lopetusasetuksen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu kelpoisuustodistuksia antava viranomainen sekä artiklan 5 kohdassa tarkoitettu väliaikaisia kelpoisuustodistuksia antava viranomainen.

Aluehallintovirasto on lopetusasetuksen 22 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu viranomainen, joka voi peruuttaa määräajaksi tai kokonaan lopetusasetuksen mukaisen kelpoisuustodistuksen.

36 §

Paikalliset viranomaiset

Kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija ja poliisi valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen noudattamista kunnan alueella.

37 §

Tarkastuseläinlääkäri, lihantarkastaja ja rajaeläinlääkäri

Tarkastuseläinlääkäri ja lihantarkastaja valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuk-

sen noudattamista elintarvikelain (23/2006) nojalla hyväksytyssä teurastamossa ja poroteurastamossa.

Tarkastuseläinlääkäri on lopetusasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu väliaikaisia kelpoisuustodistuksia antava viranomainen.

Rajaeläinlääkäri valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen noudattamista rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

39 §

Tarkastus

Jos on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai lopetusasetuksen vastaisesti, aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus.

Ilman epäilyäkin aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus sirkuksessa, eläintarhassa, pysyvässä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä, eläin kilpailuissa, 16 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa sekä esityksessä ja näyttöksessä, jossa eläimiä on mukana, sekä siellä, missä harjoitetaan 21, 23 tai 24 §:ssä tarkoitettua toimintaa taikka 33 c §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta edellyttävää toimintaa. Ilman epäilyäkin tarkastuseläinlääkärillä ja lihantarkastajalla on oikeus suorittaa tarkastus kaikissa eläintiloissa teurastamon tai poroteurastamon alueella.

Tarkastuksen suorittajalla on oikeus päästä tiloihin, joissa eläintä pidetään, ja ottaa korvauksetta tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Tarkastuksessa voidaan tarkastaa eläin, sen pitopaikka sekä eläintä varten tarkoitettu ravinto, juotava, varusteet ja välineet. Tarkastaa voidaan myös 26 §:ssä tarkoitettu luettelo, 26 a §:ssä tarkoitettu kirjanpito ja lopetusasetuksessa edellytetyt asiakirjat.

41 §

Ilmoitukset

Jos eläinsuojeluvalvoja tekemässään tarkastuksessa havaitsee, että tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä taikka lopetusasetusta on rikottu, hänen on ilmoitettava siitä aluehallintovirastolle, kunnaneläinlääkärille, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle tai poliisille, jonka on tarvittaessa ryhdyttävä asiassa 42—44 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos tarkastuseläinlääkäri epäilee, että tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka lopetusasetusta on rikottu teuraseläimiä toimittavassa eläintenpitoyksikössä, hänen on ilmoitettava asiasta sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella eläintenpitoyksikkö sijaitsee.

42 §

Kiellot ja määräykset

Aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, tarkastuseläinlääkäri, rajaeläinlääkäri tai poliisi voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä taikka lopetusasetusta, jatkamasta tai toistamasta lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka lopetusasetuksen vastaista menettelyä taikka määrätä tämän asian laatuun nähden riittävässä määräjassa täyttämään velvollisuutensa.

Valvontaviranomaisen toimenpiteistä säädetään myös ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 854/2004 5 artiklassa, rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 54 artiklassa ja lopetusasetuksen 22 artiklassa.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, aluehallintovirasto voi määrätä broilereiden omistajan tai pitäjän tekemään broilereiden pitopaikassa broilereiden hyvinvoin-

nin kannalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet, jos broilereiden hyvinvointia kuvaavat tekijät osoittavat broilereiden hyvinvoinnin heikentyneen kasvatusaikana. Jos broilereiden hyvinvointia kuvaavat tekijät osoittavat broilereiden hyvinvoinnin heikentyneen kasvatusaikana toisiaan välittömästi seuraavassa kolmessa parvessa vähintään kahdesti tai jos broilereiden omistajan tai pitäjän todetaan rikkoneen tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluehallintovirasto voi määrätä broilereiden kasvatustiheyden alennettavaksi. Jos broilereiden kasvatustiheyttä on määrätty alennettavaksi, aluehallintoviraston on ilmoitettava siitä tarkastuseläinlääkärille.

48 §

Selvitykset ja tutkimukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja aluehallintovirasto voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten taikka lopetusasetuksen noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan unionin lainsäädännön niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa, sekä teurastamoissa ja poroteurastamoissa.

50 §

Virka-apu

Poliisiin on tarvittaessa annettava virka-apua valvontaviranomaisille sekä eläinsuojeluvälvoijalle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen valvonnassa, jos heitä estetään suorittamasta valvontatehtäväänsä ja esteen poistaminen edellyttää poliisin toimivaltuuksien käyttöä.

Lisäksi Tulli on rajaeläinlääkärin pyynnöstä velvollinen antamaan rajaeläinlääkärille virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen mukaisten tehtävien suorittamisessa.

54 §

Eläinsuojelurikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) kohtelee eläintä 3—6, 8, 32 tai 33 §:n, 33 a §:n 2 momentin, 33 b §:n tai 33 d §:n 5 momentin taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka lopetusasetuksen 3, 4 tai 15 artiklan taikka liitteen III vastaisesti,

2) käyttää sellaista 12 §:ssä tarkoitettua välinettä, laitetta tai ainetta, jonka käyttö on kielletty,

3) suorittaa vastoin 7 tai 9—11 §:n säännöksiä niissä tarkoitetun toimenpiteen taikka

4) tuo tai yrittää tuoda maahan eläimen 28 §:ssä säädetyn kiellon vastaisesti

on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinsuojelurikkomuksesta* sakkoon.

Eläinsuojelurikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 12 §:ssä tarkoitettua valmistus-, maahantuonti-, myynti- tai luovutuskieltoa taikka 7 §:n 3 momentissa, 13 §:n 1 momentissa, 16 §:n 3 momentissa tai 18, 22, 25 tai 27 §:ssä tarkoitettua tai mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa,

2) rikkoo eläintenpitokieltoa tai toimii toisen välikätenä eläintenpitokiellon kiertämiseksi,

3) laiminlyö 13 §:n 2 momentissa, 14 §:ssä, 16 §:n 1 momentissa, 17 §:ssä, 20 §:n 2 momentissa, 20 a §:n 2 momentissa, 21 §:n 2 tai 3 momentissa, 23, 24, 26 tai 26 a §:ssä, 26 c §:n 1, 3 tai 5 momentissa, 33 c taikka 64 §:ssä tarkoitetun tai mainittujen säännösten nojalla asetetun velvollisuuden,

4) laiminlyö lopetusasetuksen 5 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun velvollisuuden,

5) laiminlyö lopetusasetuksen 6 artiklassa tarkoitetun toimintaohjeiston laatimisen,

6) laiminlyö lopetusasetuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun turkiseläinten lopetusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden tai lopettaa turkiseläimiä ilman lopetusasetuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun henkilön läsnäoloa ja välitöntä valvontaa,

7) myy lopetusasetuksen 8 artiklan vastaisesti eläimen liikkumisen rajoittamiseen tai tainnutukseen käytettävää välinettä ilman asianmukaista käyttöohjetta,

8) laiminlyö lopetusasetuksen 9 artiklassa tarkoitetun liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettuja välineitä koskevan velvollisuuden,

9) laiminlyö lopetusasetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamisen,

10) laiminlyö lopetusasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun valvontamenettelyn,

11) laiminlyö lopetusasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun eläinten hyvinvoinnista vastaavan henkilön nimeämisen teurastamoon taikka

12) laiminlyö lopetusasetuksen 17 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun kirjanpidon toimista eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi.

61 §

Vahingonkorvaus

Kunnaneläinlääkäriin ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen noudattamista valvoessaan aiheuttamasta mahdollisesta vahingosta vastaa valtio siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) julkisyhteisön korvausvastuusta säädetään.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

63 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jos on syytä epäillä, että tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka lopetusasetusta on rikottu, tässä laissa tarkoitetun valvontaviranomaisen on viipymättä tehtävä asiasta ilmoitus poliisille.

64 §

Valvontavelvoite

Lapsen huoltajien ja muiden henkilöiden, joilla on valvonnassaan viittätoista vuotta nuorempi lapsi, on huolehdittava siitä, ettei lapsi kohtele eläimiä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka lopetusasetuksen vastaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

Toiminnanharjoittajan, joka tämän lain voimaantullessa harjoittaa 33 c §:n 1 momentissa tarkoitettua eläinten lopetustoimintaa tai eläinten lopetusta, tulee tehdä sitä koskeva ilmoitus aluehallintovirastolle kolmen kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Lopetusasetuksen 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna siirtymäaikana voidaan kelpoisuustodistukseen vaadittavat tiedot osoittaa myös poroerotuksen yhteydessä suoritettavalla kirjallisella kokeella.